

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

11.09.2023

Lēmums Nr. 4-02/73/2023
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Rīgas valstspilsētas pašvaldība¹, reģistrācijas Nr. 90011524360, juridiskā adrese: Rātslaukums 1, Rīga, LV-1539, e – pasts: rdkp@riga.lv.

Ādažu novada pašvaldība², reģistrācijas Nr. 90000048472, juridiskā adrese: Gaujas iela 33a, Ādaži, Ādažu novads, LV – 2164, e – pasts: dome@adazi.lv.

Bauskas novada pašvaldība³, reģistrācijas Nr. 90009116223, juridiskā adrese: Uzvaras iela 1, Bauska, Bauskas novads, LV-3901, e – pasts: pasts@bauska.lv.

Ķekavas novada pašvaldība⁴, reģistrācijas Nr. 90000048491, juridiskā adrese: Gaismas iela 19 k-9-1, Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, LV-2123, e – pasta adrese: novads@kekava.lv.

Mārupes novada pašvaldība⁵, reģistrācijas Nr. 90000012827, juridiskā adrese: Daugavas iela 29, Mārupe, Mārupes pagasts, Mārupes novads, LV-2167, e – pasts: marupe@marupe.lv.

Olaines novada pašvaldība⁶, reģistrācijas Nr. 90000024332, juridiskā adrese: Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV-2114; elektroniskā pasta adrese: pasts@olaine.lv

Ropažu novada pašvaldība⁷, reģistrācijas Nr. 90000067986, juridiskā adrese: Institūta iela 1A, Ulbroka, Stopiņu pagasts, Ropažu novads, LV-2130, e – pasts: novada.dome@ropazi.lv.

¹ Rīgas valstspilsētas pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 16. februāra ar Rīgas domes lēmumu Nr. RD-23-2265-lē savstarpējā Vienošanās Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

² Ādažu novada pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 2. janvāra savstarpējā Vienošanās Nr. JUR 2022-12/1373 Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

³ Bauskas novada pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 18. janvāra savstarpējā Vienošanās Nr. BNP/2022/4.2084-3 Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

⁴ Ķekavas novada pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 1. februāra savstarpējā Vienošanās Nr. 1-17.1/23/48 Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

⁵ Mārupes novada pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 13. februāra savstarpējā Vienošanās Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

⁶ Olaines novada pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 9. marta savstarpējā Vienošanās Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

⁷ Ropažu novada pašvaldības un SIA “Getliņi EKO” 2023. gada 31. janvāra savstarpējā Vienošanās Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

Salaspils novada pašvaldība⁸, reģistrācijas Nr. 90000024008, juridiskā adrese: Līvzemes iela 8, Salaspils, Salaspils novads, LV–2169; e – pasts: dome@salaspils.lv

Siguldas novada pašvaldība⁹, reģistrācijas Nr. 90000048152, juridiskā adrese: Pils iela 16, Sigulda, Siguldas novads, LV – 2150, e – pasts: pasts@sigulda.lv (turpmāk – Izstrādātājas).

Adresāts, plānošanas dokumenta sagatavotāja:

SIA “*Getliņi EKO*”, reģistrācijas Nr. 40003367816, juridiskā adrese : Ropažu novada, Stopiņu pagasta, Rumbula, Kaudziņu iela 57, LV–2121, e–pasta adrese: info@getlini.lv (turpmāk – Sagatavotāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Viduslatvijas¹⁰ reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam (turpmāk – Plāns).

Izvērtētā dokumentācija:

Sagatavotājas 2023. gada 24. augusta vēstule Nr. 279–1/2023 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, iesniegums “*Iesniegums par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu reģionālā līmeņa plānošanas dokumenta projektam “Viduslatvijas (Rīgas valstspilsēta, Aizkraukles, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu pašvaldību) reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam”*” (turpmāk – Iesniegums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 15. marta vēstule Nr. 2.4/AP/3387/2023 “*Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi*”, Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – DAP administrācija) 2023. gada 20. marta vēstule Nr. 4.9/1671/2023–N “*Par Viduslatvijas reģionālā atkrituma apsaimniekošanas plāna ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu*” un Veselības inspekcijas 2023. gada 10. marta vēstule Nr. 2.4.1.–2./2175 “*Par Viduslatvijas reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Sagatavotāja, konsultējoties ar Dienestu, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nepieciešamību, norādījusi uz šo konsultāciju rezultātiem, ka Plānam ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmi uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam¹¹ (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības

⁸ Salaspils novada pašvaldības un SIA “*Getliņi EKO*” 2023. gada 10. februāra savstarpējā Vienošanās Nr. ADM/3-24.2/23/42 Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi. (skatīts 09.09.2023.).

⁹ Siguldas novada pašvaldības un SIA “*Getliņi EKO*” 2023. gada 6. marta savstarpējā Vienošanās Nr. 4.28.2/190-V3 Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi (skatīts 09.09.2023.).

¹⁰ Ietver: Rīgas valstspilsētu, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu

¹¹ Likuma 6. panta pirmā daļa.

institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.

2. 2023. gada 24. augustā Birojā saņemta Sagatavotājas 2023. gada 24. augusta vēstule Nr. 279–1/2023 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*” un Iesniegums, kurā atzīmēts, ka Plāna izstrāde tika uzsākta, pamatojoties uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. – 2028. gadam (turpmāk – AAVP 2028)¹². Atbilstoši Iesniegumam:
 - 2.1. Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionam, kas ietver Rīgas valstspilsētu, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu pašvaldības (turpmāk – Pašvaldības). Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī.
 - 2.2. Saskaņā ar AAVP 2028 tiek noteikta pāreja no desmit atkritumu apsaimniekošanas reģioniem (turpmāk – AAR) uz pieciem AAR. Līdz ar to tika noteikts jauns pašvaldību administratīvo teritoriju iedalījums AAR. Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma (turpmāk – AAL) 10. panta otrajai daļai pašvaldības izstrādā un apstiprina reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu (turpmāk – RAAP). Atbilstoši AAL Pārejas noteikumu 49. punktam AAR ietilpstošās pašvaldības līdz 2023. gada 30. jūnijam izstrādā un apstiprina RAAP vai atkritumu apsaimniekošanas plānu pašvaldības administratīvajai teritorijai, ja pašvaldība nepiekrīt apstiprināt RAAP, laikposmam līdz 2027. gada 30. decembrim. RAAP izstrādes gaitā pašvaldībām jāizvērtē, kā tās AAR ietvaros īsteno atkritumu apsaimniekošanu un sasniegs normatīvajos aktos par atkritumu apsaimniekošanu noteiktos mērķus. Izstrādājot Plānu, jāņem vērā AAR reforma, kas ietver arī sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu darbības izmaiņas, pozitīvi ietekmēs uzņēmumus, kuri nodarbojas ar atkritumu pārstrādi, jo tiks attīstīta un palielināta dalītā atkritumu vākšana un palielināta atkritumu šķirošana, rezultātā iegūstot kvalitatīvu materiālu pārstrādei, tādejādi palielinot pārstrādāto atkritumu apjomu un samazinot apglabājamo atkritumu apjomu poligonos. Kopumā RAAP paredz pilnveidot un optimizēt esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Viduslatvijas AAR.
 - 2.3. Likuma 2. pielikumā ir paredzētas darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums, ietverot arī 11. punkta 2¹. apakšpunktā noteikto – *atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)*. RAAP projektā paredzēta virkne Viduslatvijas AAR aktivitātes, kas saistītas ar atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību, atkritumu reģenerācijas iekārtu un poligonu infrastruktūras attīstību, kā arī atkritumu ievēšanu un izvešanu.
 - 2.4. AAR izstrādes laikā ir identificētas problēmas un to iespējamie risinājumi attiecībā uz vidi draudzīgas atkritumu apsaimniekošanas nepieciešamību, tostarp atkārtotas atkritumu izmantošanas veicināšanu, dalīto atkritumu vākšanas pakalpojumu uzlabošanu, atkritumu pārstrādi, mazinot apglabājamo atkritumu daudzumu un atkritumu transportu pāri robežām, kā arī atkritumu pirmapstrādi pirms tālākām darbībām. Šo problēmu risināšanai ir nepieciešama Plānā iekļauto pašvaldību un

¹² Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. - 2028. gadam*”.

atkritumu apsaimniekotāju sadarbība. Plānā tiks iekļauti pasākumi šo problēmu risināšanai, kur SIA "Getliņi EKO" plānotās darbības ir saistītas ar:

- 2.4.1. Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem atbilstošu un pieejamu atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanu. Atkritumi jāapglabā tā, lai netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, vide, kā arī personu manta (darbība atbilstoši A kategorijas atļaujai, infiltrāta apsaimniekošanas uzlabojumi, kaitīgo vielu nokļūšanas ārpus poligona ierobežošana).
 - 2.4.2. Nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanas pirms apglabāšanas nodrošināšanu, atšķirojot atkārtoti izmantojamus materiālus, kā arī nodalot bioloģiski noārdāmo atkritumu (turpmāk – BNA) frakciju.
 - 2.4.3. Valsts līmenī AAVP 2028 noteikto mērķi: līdz 2035. gadam nodrošināt, ka tiek apglabāts ne vairāk kā 10% no radītajiem sadzīves atkritumiem – mazināt apglabājamo atkritumu apjomu, izvērtēt un analizēt iespējas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas izveidei.
 - 2.4.4. Ražošanas atkritumu pārstrādes līnijas efektīvas darbības nodrošināšanu, pārstrādājot inertos atkritumus derīgos materiālos.
 - 2.4.5. Alternatīvas derīgo materiālu izmantošanas iespēju analīze ārpus poligona infrastruktūras saistībā ar BNA pārstrādi (komposta materiāls).
 - 2.4.6. Pētījumu veikšanu par poligona gāzes izmantošanas alternatīvām.
 - 2.4.7. Nepieciešamā elektroenerģijas apjoma nodošanu nodrošināšana pašpatēriņam (siltumnīcām un energoblokam).
 - 2.4.8. Saražotā elektroenerģijas apjoma (atskaitot energobloka pašpatēriņu, siltumnīcām nodoto apjomu un zudumus) pārdošanas nodrošināšanu obligātā iepirkuma ietvaros atbilstoši noslēgtajam līgumam.
 - 2.4.9. Jaunu elektroenerģijas lietderīgas izmantošanas veidu izpēti.
 - 2.4.10. Siltumnīcu kompleksa apgādes ar siltumenerģiju nodrošināšanu.
 - 2.4.11. Turpmākās iespējas darbības laika pagarināšanai izpēti (piemēram, teritorijas paplašināšanas iespējas u.tml.).
 - 2.4.12. Citiem pasākumiem, lai nodrošinātu poligona "Getliņi" optimālu darbību un mazinātu iespējamo ietekmi uz vidi (katlu mājas izbūve, infiltrāta attīrīšanas sistēmas rekonstrukcija, izgāztuves vecā kalna piesārņojuma līmeņa mazināšanas pasākumi, saules paneļu parka izveide, biodegradācijas šūnas izveide, dažādu personāla un noliktavu ēku uzlabojumi, u.c.).
- 2.5. Saskaņā ar spēkā esošo Stopiņu pagasta teritorijas plānojumu¹³ (turpmāk – Teritorijas plānojums) cieta sadzīves atkritumu poligons "Getliņi" ietilpst *Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R2)*. Atbilstoši Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (turpmāk – TIAN) *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2)* ir funkcionālā zona, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir sadzīves atkritumu savākšana, šķirošana, uzglabāšana – deponēšana un pārstrāde. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi cita starpā ir *atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005)* un *inženiertehniskā infrastruktūra (14001)*.

¹³ Pieejams: <https://www.ropazi.lv/lv/stopinu-pagasta-attistibas-dokumenti> (skatīts 08.09.2023.).

- 2.6. RAAP īstenošana un galvenās tajā paredzētās darbības tiek plānotas poligonā “*Getliņi*” un pēc attiecīgas izpētes, kā arī citu normatīvajos aktos noteikto darbību veikšanas – paplašinātā poligona teritorijā.
- 2.7. Poligona teritorijā vai tiešā tā tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorija, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*) vai mikroliegums. Tāpat poligona teritorija neatrodas Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā vai kādā citā vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā.
- 2.8. Galvenie izvirzītie priekšnosacījumi un pamatprasības:
 - 2.8.1. Maksimāli ievērot atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhiju veidojot AAR apsaimniekošanas sistēmu.
 - 2.8.2. Reģiona pašvaldību vienošanās par sadarbību plāna mērķu sasniegšanai nepieciešamo uzdevumu veikšanā.
 - 2.8.3. Reģionā radīto atkritumu veidiem un apjomiem atbilstoša atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra.
 - 2.8.4. Sadarbība ar blakus esošiem AAR tādu atkritumu veidu apsaimniekošanā, kuru apsaimniekošana Viduslatvijas AAR nav tehniski un ekonomiski pamatota.
 - 2.8.5. Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra apsaimniekotāja SIA “*Getliņi EKO*” kā reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju īstenošana noteikšana tā pakalpojuma sniegšanas zonā.
 - 2.8.6. Finansējuma pieejamība, t.sk. Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu piesaistes iespējas.
 - 2.8.7. Atbilstoša atkritumu plūsma, kas savākta Viduslatvijas AAR teritorijā.
 - 2.8.8. Poligona “*Getliņi*” ekspluatācija atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem.
 - 2.8.9. Poligona “*Getliņi*” teritorijas izmantošana atbilstoši novada teritorijas plānojumam.
3. Izstrādātāja atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III nodaļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar Dienestu, Veselības inspekciju un DAP administrāciju. Iesniegumam pievienotas:
 - 3.1. Dienesta 2023. gada 15. marta vēstule Nr. 2.4/AP/3387/2023 “*Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi*”. Dienesta ieskatā plānošanas dokumentam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo plānošanas dokumentā paredzētajiem vai neparedzētajiem pasākumiem var būt būtiska ietekme uz vidi.
 - 3.2. DAP administrācijas 2023. gada 20. marta vēstule Nr. 4.9/1671/2023–N “*Par Viduslatvijas reģionālā atkrituma apsaimniekošanas plāna ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu*”. DAP administrācijas vērtējumā Plāna izstrādei nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.
 - 3.3. Veselības inspekcijas 2023. gada 10. marta vēstule Nr. 2.4.1.–2./2175 “*Par Viduslatvijas reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu*”. Veselības inspekcija atbilstoši savai kompetencei sniegusi

viedokli, ka plānošanas dokumentam jāveic Stratēģiskais novērtējums, norādot uz aspektiem, kas jāietver vides pārskatā:

- 3.3.1. Piesārņojošo vielu emisijas gaisā, jo īpaši iespējamais smaku piesārņojums.
 - 3.3.2. Autotransporta, kas pieved atkritumus, kā arī poligonā uz vietas veicamo darbību radītais trokšņa piesārņojums.
 - 3.3.3. Pazemes ūdeņu piesārņojums.
 - 3.3.4. Augsnes sanitāri mikrobioloģiskais piesārņojums, ietverot parazitiskos tārpus.
 - 3.3.5. Atkritumu apsaimniekošanas poligoniem tuvāko apdzīvoto vietu vispārīgās epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās risks, ņemot vērā, ka pārtikas atkritumi piesaista kaitēkļus (žurkas, peles, lidojošie un rāpojošie insekti), kā arī putnus un mājdzīvniekus, kas var būt dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji.
 - 3.3.6. Ārstniecības iestādēs radīto atkritumu plūsmas apsaimniekošanas aspekti.
4. Plāns nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, jo Plāns neattiecas uz visas atkritumu apsaimniekošanas nozares plānošanu, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
- 4.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas, kā arī plānošanas dokumenta saistību ar Latvijas un ES normatīvo aktu ieviešanu vides jomā, īpaši atkritumu apsaimniekošanas un ūdens resursu aizsardzības jomā (23.² panta 1. punkta "a", "b", "c", "d", "e" apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 4.2. Likuma 4. panta trešās daļa nosaka, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, un to grozījumiem, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts pašvaldību institūcija, cita atvasināta publiska persona vai cits subjekts, kuram deleģēts valsts pārvaldes uzdevums vai valsts īpašuma apsaimniekošana, kas saistīti cita starpā ar atkritumu apsaimniekošanas jomu, reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.

- 4.3. Birojs konstatē, ka ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam*” ir atbalstīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierosinātā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu reforma, t.sk. samazinot valstī atkritumu apsaimniekošanas reģionus no desmit uz pieciem. Vienlaikus ir izstrādāti jauni Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 301 “*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem*”¹⁴, no kā secināms, ka plānošanas dokuments ir saistīts ar Latvijas normatīvo aktu ieviešanu atkritumu apsaimniekošanas jomā (23.² panta 1. punkta ”e” apakšpunkts).
- 4.4. Plāna projektā paredzētās aktivitātes ir saistāmas ar atkritumu apsaimniekošanu reģionālā līmenī, tostarp paredzot dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstību, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību u.c. ar atkritumu apsaimniekošanu saistītu darbību veikšanu. Atbilstoši Iesniegumam ar plānošanas dokumentu ir paredzētas darbības, kas atbilst Likuma 2. pielikumā ietvertajām darbībām, t.sk. ietverot Likuma 2. pielikuma 11. punkta 2¹. apakšpunktā noteikto – *atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)*. Vienlaikus atbilstoši Teritorijas plānojumam cieto sadzīves atkritumu poligons “*Getliņi*” ietilpst *Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R2)* un ar Plāna realizāciju, iespējams, tiks paplašināta *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2)*, kas pie noteiktiem robežlielumiem (2,5 ha) atbilst Likuma 2. pielikuma 10. punkta 1. apakšpunkta darbībai – *rūpniecisko teritoriju ierīkošana, ja to platība ir 2,5 hektāri un vairāk*. Tādējādi, konkrētais plānošanas dokuments ietver priekšnoteikumus Likuma 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:
- 4.4.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību (Likuma 23.² panta 1. punkta “a” un “e” apakšpunkts),
- 4.4.2. to, ka ar plānošanas dokumentu saistītās teritorijas turpmākā izmantošana var tikt saistīta tikai ar iepriekš minētās darbības realizāciju (Likuma 23.² panta 2. punkta “a” apakšpunkts),
- 4.4.3. ņemot vērā teritorijas atrašanās vietu (tuvumā esošās dzīvojamās apbūves) un paredzamos pasākumus, kas var ietekmēt tuvējās apkārtnes hidroloģisko stāvokli, kā arī to, ka atkritumu apsaimniekošanai, tostarp to uzglabāšanai, ir iespējama negatīva ietekme uz gruntsūdens kvalitāti un dzeramā ūdens kvalitāti ūdens ņemšanas vietā, kas var apdraudēt cilvēku veselību (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts),
- 4.4.4. ņemot vērā arī institūciju norādīto iespējamo ietekmi gan uz vidi, gan cilvēku veselību (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts). Tādējādi Plāns nav attiecināms uz Likuma 4. panta piektā daļā norādītajiem plānošanas dokumentiem, kam Stratēģisko novērtējumu neveic, jo ar plānošanas dokumenta īstenošanu var tikt būtiski ietekmēta vide.
- 4.5. Ņemot vērā iepriekš norādīto, Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta

¹⁴ Stājas spēkā ar 2023. gada 16. jūniju (skatīts 08.09.2023).

iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt konkrētus jaunus plānošanas dokumenta risinājumus, kā arī, izstrādājot vides pārskatu, ir jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta trešajā daļā noteiktais “izstrādātājs konsultējas ar kompetento institūciju par vides pārskata detalizācijas pakāpi”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts, Likuma 2. pielikuma 11. punkta 2¹. apakšpunkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (23.² panta 1. punkta “a” un “d” apakšpunkts, 2. punkta “a” un “b” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Viduslatvijas¹⁵ reģionālajam atkritumu apsaimniekošanas plānam 2023. – 2027. gadam.

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Daina Dzeguze, 67770826
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Rīgas valstspilsētas pašvaldība, *E.Adresē*
2. Ādažu novada pašvaldībai, *E.Adresē*
3. Bauskas novada pašvaldībai, *E.Adresē*
4. Ķekavas novada pašvaldībai, *E.Adresē*
5. Mārupes novada pašvaldībai, *E.Adresē*
6. Olaines novada pašvaldībai, *E.Adresē*
7. Ropažu novada pašvaldībai, *E.Adresē*

¹⁵ Ietver: Rīgas valstspilsētas, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu pašvaldības.

8. Salaspils novada pašvaldībai, *E.Adresē*
9. Siguldas novada pašvaldībai, *E.Adresē*
10. SIA ““*Getliņi EKO*”, e-pasta adrese: info@getlini.lv.
11. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.